

L'Intel·lectu
Va

UNS PREMIS DIFERENTS, DE GIRONA

La llarga nit dels Bertrana

Divendres 26, l'últim de setembre, tornarà a repetir-se, com des de 1968, el ritual protocolari —protocoliterari— de la Nit dels Bertrana. Hem parlat amb antics guanyadors que ens diuen què els suposà el guardó, i com el veuen ara.

Miquel Alberola

Els organitzadors de la Nit dels Bertrana, la Comissió dels Premis Literaris de Girona i Òmnium Cultural ja tenen enllestits els detalls del vespre decisiu. Un còctel de benvinguda als assistents i les salutacions obriran les portes a les hores ansiades. Tres

quarts d'hora després, a dos quarts de deu, el sopar.

El Saló Principal del Casino de Girona —segle passat, certa decadència i rococó— acollirà dos-cents assistents, entre els quals, el president del Parlament, **Miquel Coll i Alentorn**, i probablement **J. V. Foix**, de Sarrià. Els jurats, mentrestant, soparan

aïllats a la planta baixa, a fi de fer les deliberacions oportunes.

La presentació i la conducció de l'acte aniran a compte de La Mercantil Radiofònica, l'esforç mínim, com és norma habitual de **Jordi Vendrell** i **Ramon Barnils**. Vendrell farà d'enviat especial als baixos decisoris del Casino, alhora que **Barnils** entretin-

Tereci Moix,
Quim Monzó,
Baltasar Porcel,
Lluís
Fernández,
Carme Riera i
Lluís
Racionero.

distic a Catalunya; Vinyet Panyella, amb *Estètica i política en el pensament de J. V. Foix (1919-1936)* i **Albert Rossich**, amb *Biografia crítica de Francesc Vicent Garcia*. El jurat, l'integren **Narcís-Jordi Aragó, Josep Benet, Joaquim Nadal, Frederic Rahola i Antoni Serra Ramoneda**.

Pel que fa al premi de poesia «Miquel de Palol», un total de trenta poemes volen fer-lo seu. Entre la trentena, *Si vols, Virginia, aquesta nit escollirem Beethoven*, de **Jacint Sala Codony**; *Cendra de camamil·la*, de **Joan Vicent Clar**; *Camí de Ponent*, de **Jordi Pàmias**; *Retornar a Itàlia*, de **Ricard Creus**; i *Paisatges efimers*, de **Carles Duarte i Montserrat**. Decidiran l'obra guanyadora, **Pere Gimferer, Dolors Oller, Miquel Palol i Muntanyola, Francesc Parcerisas, Jaume Pont i Pere Rovira**, com a secretari.

El premi «Ramon Muntaner» de literatura infantil, de nova creació, se'l disputen tretze obres, com ara *Al començament fou el foc*, de **Pere Morey**; *El manuscrit perdut*, de **Xavier Moret**; *El cervell perdut*, de **Mercè Company** i *Ploure a la mar*, de **Joan B. Mengual** —**Isa Trôleç**. Configuren el jurat **Vicent Andrés Estellés, Maria Àngels Anglada, Xavier Folch, Quim Monzó i Carme Riera**.

Desfilada de llorejats

Amb la d'enguany, són ja dinou les convocatòries del premi «Prudenci Bertrana» de novel·la. L'èxit aconseguit pel concurs ha generat els altres a l'aixopluc de l'organització. Relativament nous, el «Miquel de Palol» —novena convocatòria—, el «Carles Rahola» —setena convocatòria— i el «Ramon Muntaner», que ara s'enceta, encara que els han assolits creadors importants, estan en procés de consolidació.

El «Prudenci Bertrana», l'original, ha donat uns noms claus en el panorama narratiu català d'ençà que en 1968, **Manuel de Pedrolo**, amb *Estat d'excepció*, va assolir-ne la primera edició. **Avel·lí Artís Gener, Oriol Pi de Cabanyes, Josep Lluís Seguí**, etc., si bé no s'hi han iniciat, sí que han cristal·litzat la seua producció des d'ací.

Nosaltres hem intentat aplegar les declaracions d'aquells que hi van passar victoriosos —tots els que hem pogut localitzar— per tal que ens comentassen algun aspecte experimentat personalment.

Vicenç Riera i Llorca, l'any 1970, va obtenir el guardó amb la novel·la

Els premis, els jurats i els concursants

El premi «Prudenci Bertrana», el que dona nom al conjunt, de novel·la, és cobejat per vint-i-tres narradors, entre els quals destaquen **Ferran Cremades i Arlandis**, amb *Hotel Àfrica*; **Núria Pompeia**, amb *Inventari de l'últim dia*; **Vicenç Villatoro**, amb *Entre batalles*; **Gabriel Janer i Manila**, amb *La dama de les boires*; **Llorenç Capellà**, amb *La lluna closa* i **Antònia Vicens**, amb *L'estranya terra*. Formen part del jurat **Josep M. Castellet, Narcís Comadira, Joan Perucho, Baltasar Porcel, Modest Prats** i, com a secretari, **Josep Nadal**.

Quan al «Carles Rahola», d'assaig, s'hi presenten set treballs, elaborats, entre altres, per **Josep M. Casasús**, amb *L'evolució del pensament perio-*

drà, entre plat i plat, la concurrència aspirant i observadora del primer pis. El tàndem animador, acompanyat d'una càmera, entrevistarà els assistents més rellevants, cosa que podrà ser seguida des d'una pantalla eminent de video.

Durant el sopar, l'organització i *Punt Diari* han previst la realització d'unes travesses entre els assistents, els quals hauran d'omplir una butlleta pronosticant-hi els guanyadors. Els encertadors seran obsequiats amb una subscripció del periòdic de Girona. El qui més s'aproximarà als resultats obtindrà un premi gros: deu mil duros en llibres. A banda, per deferència de les distribuïdores Enlace i Comercial Girona, S.A. i les editorials Gòthia, El Pèl i Pont de Pedra, s'hi sortejaran sis lots complets de llibres.

Amb permís de l'enterramorts. «Per a mi —ens ha declarat— va ser un gran estímul. Feia pocs mesos que jo havia arribat de Mèxic i era com un reconeixement després dels anys d'exili. Els premis sempre són un gran revulsiu, perquè serveixen de publicitat i tens una millor venda».

Un any després va ser premiada *La increada consciència de la raça*, de **Terenci Moix**. «¡Fa tants anys això! Va ser —ens ha recordat— assolir un premi com altres que tinc, i, sobretot, va suposar publicar la meua novel·la preferida. Els Bertrana —tots els premis— són importants si ajuden a la gent més jove; si no, no tenen gaire sentit. Però ara tothom publica el que té, no és com abans que, si no guanyaves un premi, ho tenies molt malament. Un aspecte molt important dels Bertrana, com dels Octubre, ha estat el fet de descentralitzar la cultura i allunyar-se d'aquesta ciutat monstruosa que és Barcelona».

Biel Mesquida, posteriorment, va ser-ne l'elegit amb *L'adolescent de sal*. «El 1973 —ha comentat Mesquida— va representar l'única possibilitat de publicar un llibre que havia passat per tots els mecanismes represius de les editorials i era sistemàticament rebutjat per poc comercial. Si ho hagués estat pel «Prudenci Bertrana», no l'hauria publicat. Ara bé, políticament, des de la mort de Franco, els premis ja no tenen sentit. Eren un lloc comú a la resistència. Ara, els premis són una sida, un càncer, una epidèmia, ja que els escriptors fan el llibre en funció del jurat. Els Bertrana també entren en aquest sistema».

El 1975, un altre mallorquí, **Baltasar Porcel**, va fer-se amb el premi amb la novel·la *Cavalls cap a la fosca*. Porcel, onze anys després, n'ha destacat el caràcter estimulants. «Els Bertrana —ens ha dit—, al principi, van fer un paper estimulants, es van guiar per uns criteris molt literaris i exigents, i van donar lloc a obres indiscutibles. Posteriorment, sobre les tres quartes parts dels premis, ja que ajuden a crear una artificialitat literària que ofega el procés creador natural que ha de ser crític i exigent, una causa a vida o mort. La consistència de la cultura en llengua catalana es veu enterbolida i mixtificada per l'enorme quantitat de producció».

En la convocatòria següent, la del 76, el jurat va decidir d'atorgar el premi a l'obra *L'udol del griso al caire de les clavegueres*, de **Quim Monzó**. «Guanyar el premi —ens ha fet saber l'autor d'*Uf, va dir ell*— va significar poder publicar. En aquella època, si no guanyaves un premi, no ho podies fer. Els Bertrana, durant un temps, van ser els premis menys convencionals de tots, tot i que ara potser no: això ha canviat».

Lluís Fernández, fins fa poc vinculat a TV3, va merèixer la consideració del jurat en 1978 per la seua obra epistolar *L'anarquista nu*. «En aquella època —ha ressenyat aquest personatge clau en el nacionalisme de bar valencià— era molt particular la convocatòria, ja que tenia un grau d'obertura molt més gran que d'altres premis. Per a mi, va ser una experiència particular. Jo no sé quina ha estat

l'aportació dels Bertrana a la cultura catalana: això s'haurà de preguntar als estadistes de la cultura, que tracten la cultura en termes polítics».

L'edició que continuava va quedar deserta, i l'altra, la del 80, va assolir-la *Una primavera per a Domenico Guarini*, de **Carme Riera**. «Per a mi —ha fet, escèptica— va suposar unes vendes més. Em va fer il·lusió, com me n'han feta d'altres premis que he aconseguit. Actualment, diuen que n'hi ha massa, de premis, però jo no ho sé: no faig sociologia literària. Potser n'hi ha més que escriptors premiables; de tota manera, però, jo penso que són positius».

Cercamón o el país que no va ésser, de **Lluís Racionero** va merèixer la màxima distinció del «Prudenci Bertrana» de 1981. Un lustre després, Racionero ho recorda així: «Va ser molt significatiu perquè era el primer llibre que jo feia en català. Fins aleshores, jo havia escrit en castellà, i només havia fet assaig. El fet de donar-me el premi va ser com una confirmació que jo podia canviar de gènere i llengua. Si ens fixem en la llista de guanyadors, veurem clarament una sèrie de gent que està fent coses molt bones i que ven. Els premis, entre ells, els Bertrana, donen confiança i seguretat a la literatura».

El vint-i-sis, una altra volta, setanta-tres aspirants entraran en el bombo i sofriran el purgatori habitual i la simptomatologia de la suspensió cardíaca. En tot cas, el *show* de **Barnils** i **Vendrell** mitigarà la crispació. Les coses —el desenllaç— ja són irreversibles. □

PER DEFENSAR LA SENYERA

Josep Guia, Fèlix Bella, Joaquím Bernà, Rafael Pi, Xavier Francès i Joan Dana han estat condemnats, en segona vegada, a dos dies d'arrestament i a 120.000 pessetes de multa per defensar la presència pública de la Senyera a la ciutat de València.

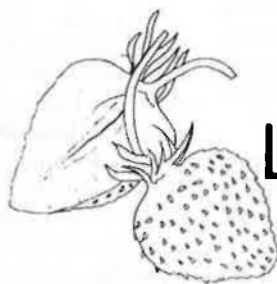
El jutge Gustavo Solaz Lita, de trista memòria per l'expedient de la pantanada de Tòus (Ribera del Xúquer, 1982), ha desestimada el recurs d'apel·lació presentat pels sis patriotes esmentats contra la sentència que els condemnava per haver defensat cartells del Moviment de Defensa de la Terra i d'Acció Cultural del País Valencià. El jutge ha considerat, en favor dels feixistes que intentaren tapar amb pintura els cartells, que «el hecho de colocar un color corrector a unas banderas extrañas (...) no puede considerarse acto de agresión» i que els sis patriotes condemnats eren «colaboradores de unas banderas que vulneraban (...) la legalidad vigente...».

Els fets tingueren lloc l'any 1985, la vespra de la commemoració de la desfeta d'Almansa, i des d'aleshores fins avui ningú no ha tornat a tapar cartells nacionalistes catalans a la ciutat de València, cosa que durant molts anys havia estat dissortadament consentida. Malgrat la repressió institucional, *policial* primerament (en el moment de la denúncia) i *judicial* posteriorment (en el moment dels judicis i de la condemna), la lluita ens exigeix no deixar *cap agressió sense resposta*.

La defensa de la nostra terra contra l'espanyolització ens porta repressió. I la defensa contra la repressió ens obliga a la *solidaritat*.

INGRESSEU ELS VOSTRES DONATIS
EN EL COMPTE CORRENT NÚM. 748 00 008 DEL BANC DE VALÈNCIA
(AGÈNCIA URBANA NÚM. 17, VALÈNCIA).

MENJADOR VEGETARIÀ

LES MODUXES

- Dietes sanes, equilibrades i variades.
- Productes integrals i biològics.
- Menús especials per a clients assidus.

Daoiz i Velarde, 4 (zona Blasco Ibáñez a la altura del núm. 100) - Tel. 369 45 96 - VALÈNCIA